

Äldrenämnden

**Protokoll nr 4 fört vid äldrenämndens sammanträde
tisdagen den 12 maj 2009 kl. 16.00 – 16.57**

Justerat den 18 maj 2009

Ewa Samuelsson

Leif Rönngren

Ordförande
Vice ordförande

Ewa Samuelsson (KD)
Leif Rönngren (S)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)
Birgitta Holm (M)
Carolin Ludvigsson (M)
Birgitta Breile (M)
Regina Kevius (M)
Helen Jäderlund Eckardt (FP)
Berit Kruse (S)
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Eivor Karlsson (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Berit Bornecrantz Dias (V) för Margareta
Johansson (V) och Henry Holmström (S) för
Lars-Åke Henriksson (S)

Ersättare

Kitty Ericsson (M)
Tomas Tetzell (M)
EvaMargareta Nyhlén (M)
Margareta Björk (M)
Ralph Svalstedt (M)
Carina Franke (KD)
Henry Holmström (S)
Catarina Carbell (S)
Olle Palmborg (S)
Ulla-Liza Blom (S)
Berit Bornecrantz Dias (V)

Förhinder:

Led. Margareta Johansson (V) och Lars-Åke
Henriksson (S) samt ers. Diana Wallhager (FP)
och Ann-Sofi Matthiesen (MP).

Närvarande tjänstemän: Gunnel Rohlin, Raili Karlsson, Staffan Halleskog,
Karin Gens, Birgitta Persson, Ulla Fredriksson och Göran Edenberg samt
bitr. borgarrådssekreteraren Jessica Nyberg.

106 64 Stockholm
Swedenborgsgatan 20

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.
Dir. Gunnel Rohlin presenterar en ny strateg för hälso- och sjukvårdsfrågor Ulla Fredriksson, som har börjat sitt jobb i äldreförvaltningen den 4 maj 2009.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Leif Rönngren (S) utses att tillsammans med ordföranden Ewa Samuelsson (KD) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 3/2009-04-21 justerats 2009-04-27.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) anmäler en skrivelse: ”Riktig mat i äldreomsorgen!” och yrkar att nämnden överlämnar skrivelsen till äldreförvaltningen för beredning.

Äldrenämndens beslut

Dagordningen godkänns samt skrivelsen ”Riktig mat i äldreomsorgen!” från vice ordf. Leif Rönngren m.fl. (S) överlämnas till äldreförvaltningen för beredning.

§ 5 Tertialrapport 1 för äldrenämnden för år 2009

Ärende

Föreligger ärende dnr: 201-142/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar gemensamt med ledamoten Olle Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoritet för KD, M och FP yrkande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport 1 för år 2009 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Paragrafen förklaras omedelbar justerad.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) med hänvisning till gemensamt yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar i huvudsak i enlighet med förvaltningens förslag samt beslutar

att eventuellt överskott skall fördelas till pensionärsorganisationerna enligt tidigare förslag,

att uppdra åt förvaltningen att bjuda in polisen till träffarna med de privata utförarna inom äldreverksamheterna som en del i det förebyggande arbetet att minska brott mot äldre,

samt anför därutöver följande:

Tertialrapport 1 tar upp KF's övergripande verksamhetsmål. De flesta målen är inte relevanta då verksamheten ligger på stadsdelsnämnderna. Däremot har äldrenämnden ett övergripande ansvar för att uppmärksamma hur långa transporter av mat påverkar miljömålen. Det är bra att arbetet med att säkra biståndsbedömningen fortskrider, däremot går det inte att instämma i att nämndmålet: ”inom staden sker en rättvis och likvärdig biståndsbedömning”, till fullo är helt uppfyllt. Enligt de många och återkommande granskningarna från revisorer, socialstyrelse, länsstyrelse och de många överklagningar som ökat, där de enskilda fått rätt, är inte

biståndsbedömningens kvalité säkrad. Många äldre får inte den hjälp och det stöd de har rätt till.

Den förda politiken med fokus på privatisering och skattesänkning löser inte problemen med äldres brist på inflytande i och över sin vardag. Inte heller leder avskaffande av servicehusen till att de äldres skiftande behov av boende tillgodoses.

Nämnden har tidigare tagit ställning till mer medel till det viktiga arbete som de centrala pensionärsorganisationerna bidrar med och behovet av ytterligare medel. Nämnden konstaterar att äldreförvaltningen har gått med plus över helår och att det finns utrymme att fördela extra medel genom beslut på dagens sammanträde.

När det gäller det positiva arbetet med att förebygga och agera för att minska antalet brott som begås mot äldreomsorgstagare vill nämnden peka på behovet av att äldreförvaltningen genom sin organisation möjliggör mötet mellan polisen och de privata vårdföretagen.

Nämnden efterlyser fortfarande en arena att möta de centrala pensionärsorganisationerna för att blocköverskridande diskutera och resonera kring avvecklingen av servicehus och inrättandet av eventuella så kallade ”Trygghetsboenden” med sämre service och utbud.”

§ 6 Ansökan till Socialstyrelsen om stimulansmedel 2009 för bättre vård och omsorg om äldre

Ärende

Föreligger ärende dnr: 203-137/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden ansöker hos Socialstyrelsen om 1 152 tkr i stimulansmedel för år 2009.
2. Äldrenämnden ansöker hos Socialstyrelsen om omdisponering av 897 tkr av 2007 och 2008 års beviljade stimulanmedel.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 7 Remiss: Motion av Jari Visshed m.fl. (S) om ett idrottsligt äldreaktivitetsstöd

Ärende

Föreligger ärende dnr: 106-56/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar gemensamt med ledamoten Olle Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoritet för KD, M och FP yrkande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som sitt yttrande över motionen av Jari Visshed m.fl. (S) om ett idrottsligt äldreaktivitetsstöd.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) med hänvisning till gemensamt yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar i huvudsak i enlighet med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande samt bifaller motionen och därutöver anför följande

Både motionärerna och äldreförvaltningen tar upp viktiga aspekter på hur viktigt det är med aktivering, kultur och motion för människor. Det är hälsofrämjande och därmed i det långa loppet positivt både för individen och för samhället. Hur stor andel som den enskilde skall betala och bekosta själv kan alltid diskuteras. Det som är viktigt är att alla goda krafter, myndigheter, organisationer, föreningar och frivilliga måste få kunna samverka kring aktiviteter, inte minst utomhus - grönområden kring äldreboenden är ovedersägliga tillgångar för hälsan - och olika anläggningar.

Trots att det finns en mångfald av aktörer och intressenter och att utbudet är stort, kan det alltid bli bättre, vilket är en god ambition från motionärerna.”

§ 8 Granskning av äldreomsorgen i Bromma stadsdelsnämnd

Ärende

Föreligger ärende dnr: 113-131/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner anmälan av granskningsrapporten av äldreomsorgen i Bromma stadsdelsnämnd för år 2008.
2. Granskningsrapporten överlämnas till Bromma stadsdelsnämnd för beslut angående åtgärder med anledning av granskningen.

Särskilt uttalande S, V och MP:

”Nämnden emotser stadsdelsnämndens kommentarer och förslag till åtgärder kring granskningsrapporten vid senare sammanträde.”

§ 9 Uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunala och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL, 2008

Ärende

Föreligger ärende dnr: 113-135/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar gemensamt med ledamoten Olle Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) bifall till förvaltningens förslag till beslut samt anmäler därtill särskilda uttalanden.

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias

(V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut och att den första att-satsen i ett gemensamt förslag till beslut ställs under proposition.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först förvaltningens förslag till beslut som stöddes av KD, M och FP mot det från S, V och MP gemensamma förslaget utom den första att-satsen mot varandra och finner majoritet för KD, M och FP yrkande.

Alltså har äldrenämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag till beslut som stöddes av KD, M och FP.

Ordföranden ställer därefter proposition på den första att-satsen i det gemensamma förslaget till beslut från S, V och MP:

”Att förvaltningen får i uppdrag att ta fram rutiner för kontroll och uppföljning av ägare och styrelseledamöter i de privata hemtjänstföretagen” mot avslag.

Votering begärdes och verkställdes enligt följande:

Den som vill avslå den första att-satsen i det gemensamma förslaget till beslut från S, V och MP röstar ”ja”, den som vill stödja den röstar ”nej”. Vinner ”ja” har äldrenämnden beslutat att avslå den första att-satsen i det gemensamma förslaget till beslut från S, V och MP.

För ”Ja” röstade: ordf. Ewa Samuelsson (KD) samt ledamöterna Olle Andretzky (M), Birgitta Holm (M), Carolin Ludvigsson (M). Birgitta Breile (M), Regina Kevius (M) och Helen Jäderlund Eckhardt (FP).

För ”Nej” röstade: vice ordf. Leif Rönngren (S) samt ledamöterna Berit Kruse (S), Norma Aranda de Gutiérrez (S) och Eivor Karlsson (MP) samt tjänstgörande ersättarna Henry Holmström (S) och Berit Bornekrantz Dias (V).

Voteringen gav 7 röster ”Ja” och 6 röster ”Nej”.

Alltså har äldrenämnden beslutat att avslå den första att-satsen i det gemensamma förslaget till beslut från S, V och MP.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens rapport angående uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunala och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL, 2008 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden överlämnar rapporten för kännedom till Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) med hänvisning till gemensamt yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar i huvudsak i enlighet med äldreförvaltningens förslag samt:

1. Att förvaltningen får i uppdrag att ta fram rutiner för kontroll och uppföljning av ägare och styrelseledamöter i de privata hemtjänstföretagen;
2. Att förvaltningen får i uppdrag att återkomma med en redovisning av arbetet med att utveckla basala hygienrutiner enligt skrivning nedan;
3. Att äldrenämnden anför därutöver följande:

En ständigt förbättrad och systematiserad uppföljning och kvalitetsgranskning är grunden för en god verksamhetsutveckling. Det är glädjande att få konstatera att det framöver även kommer att finnas möjlighet att följa upp ekonomin på enhetsnivå. Nämnden utgår från att det är oberoende av driftsform.

När det gäller bristerna i verksamheterna så kan nämnden liksom förvaltningen, konstatera att det är väl kända brister som återrapporteras. Självklart skall alla brister åtgärdas och verksamheterna arbeta mot en ständig utveckling och förbättring. Vi noterar att förtjänster och brister i stort sett är desamma oavsett regiform. Kommunalt driven omsorg är således lika bra som privat driven omsorg förutom att de anställda garanteras kollektivavtal och meddelarfrihet.

Nämnden anser att denna form av redovisning behöver kompletteras med att förvaltningen inför upphandling, certifiering o. dyl., samt löpande i verksamhetsuppföljningarna kontrollerar de personer som står bakom de privata hemtjänstföretagen. Med fördel kan detta arbete göras i samverkan med branschorganisationen Almega. Oseriösa entreprenörer skall hållas utanför äldres hem.

När det gäller bristerna i basala hygienrutiner måste detta hanteras i särskild och snabb ordning. Olika larmrapporter om smittspridning och brister i hygien och rutiner har tidigare kommit till nämndens kännedom, att det inte verkar bli bättre är alarmerande.

Brister i rutiner, dålig hygien och en stressig arbetsmiljö som bidrar till att skyddsutrustning och/eller rutiner sätts åt sidan, kan i värsta fall leda till att smitta sprids som leder till ohälsa, sjukdom och

förtida död. Förvaltningen ges därför i uppdrag att återkomma till nämnden med en redovisning av det arbete som sker på detta område för att åtgärda bristerna.”

Reservation

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) med hänvisning till gemensamt yrkande:

”Härmed reserverar vi oss kraftfullt mot M, FP och KD’s beslut att inte ge förvaltningen i uppdrag att ta fram rutiner för kontroll och uppföljning av ägare och styrelseledamöter i de privata hemtjänstföretagen.

Enligt information från både polisen och skattemyndigheten kan vi konstatera att de borgerliga politikerna underskattar både problemen med och hotet från oseriösa företagare och organiserad brottslighet.

Faktum är att lagen om offentlig upphandling, kombinerat med bristfällig kontroll av ägare och styrelseledamöter vid upphandling, ger organiserad brottslighet en vidöppen dörr in till de kommunala verksamheterna.

Det är märkligt att de borgerliga sätter oseriösa intressen främst, framför koll på skattemedel, trygghet och säkerhet för de enskilda pensionärerna och kampen mot brottslighet i alla former.

Denna brist måste rättas till och samarbete med branschorganisationerna, polisen och skattemyndigheten initieras. Vi vill ha mångfald och kvalité men inte till priset av brottslighet, slöseri med skattemedel och otrygghet för stadens äldre.”

Särskilt uttalande KD, M och FP:

”Med anledning av oppositionens särskilda yrkande om att ta fram rutiner för kontroll och uppföljning av ägare och styrelseledamöter i de privata hemtjänstföretagen, gör vi följande uttalande:

Utvecklingen med ett ökat antal utförare i äldreomsorgen innehåller många möjligheter men ställer också krav på uppföljning, kontroll och insyn oavsett utförare. Verksamhet inom äldreomsorg följs upp och kontrolleras av Socialstyrelsen, länsstyrelsen och kommuner som upphandlar verksamhet. Inom Stockholms stad finns även äldreomsorgsinspektörer som kontrollerar verksamheten. Utgångspunkten för oss är att våra offentligt finansierade verksamheter bedrivs av seriösa aktörer. Ett gott samarbete med entreprenörer och utförare ska vara i fokus för att utveckla och följa upp den aktuella verksamheten.

Staden bedriver en aktiv uppföljning av all verksamhet såväl i egen regi som med externa utförare och häva avtal där leverantören uppenbarligen missköter sina åtaganden. Stadens krav på ekonomisk stabilitet är genomgående hårda, inte minst för medborgarnära verksamheter som äldreomsorg. I samband med upphandlingen har vi instrument som gör det möjligt att agera mot eventuella oegentligheter och underlåtelser från företagens sida att uppfylla sina skyldigheter att erlagga skatt och sociala avgifter.

Äldrenämnden har under 2008 utvecklat den ekonomiska uppföljningen av privata utförare. I uppföljningen ingår nu regelbunden kontroll av inbetalning av skatter och avgifter, granskning av årsredovisning inklusive revisionsberättelse, kontroll av att utföraren har giltig ansvarsförsäkring och vid behov görs fördjupad uppföljning. Detta görs alltid i samband med förlängning av avtal från och med 2008.

Från och med 2008 genomför äldrenämnden också stickprovskontroller avseende ekonomiska förhållanden hos privata utförare av hemtjänst. Denna form av kontroll kommer att utvecklas ytterligare, vilket är bra. Vi vill dock poängtera att ovan nämnda förändringar måste få en chans att verka innan vi utvärderar dem och eventuellt går vidare med ytterligare åtgärder. Det är också viktigt att påpeka att staden inte ska ta på sig uppgifter som andra myndigheter ansvarar för. Staden måste lita på att dessa myndigheter gör sitt arbete och vidtar nödvändiga åtgärder.”

Särskilt uttalande KD, M och FP:

”I ärendet om uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunal och privatregi samt ledsugning och avlösning enligt LSS och SOL, 2008 finns många glädjande punkter och några utvecklingsområden.

Överlag visar denna uppföljning att verksamheterna oavsett regiform levererar en god vård och omsorg. Personalens utbildningsnivå och kompetens är god och personalomsättningen är relativt låg. Detta är grundförutsättningar för att brukarna skall få en trygg och god vård och omsorg.

Dock finns det fortfarande förbättringsområden när det gäller områdena nutrition, livsmedelshygien och även de viktiga basala hygienrutinerna. För att dessa områden skall förbättras krävs att personalens kompetens höjs. Ett viktigt förbättringsområde är också att inventera och följa upp kompetensnivån och behoven hos personal som utför insatser till anhörig/närstående.

Uppföljningen blir bättre och bättre och kan nu ge en samlad bild över det som är bra och vad som kan förbättras.”

§ 10 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) för 1 kvartal 2009

Ärende

Föreligger ärende dnr: 105-58/2009

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (KD) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (S) samt ledamoten Eivor Karlsson (MP) och tjänstgörande ersättaren Berit Bornecrantz Dias (V) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnde godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL för 1 kvartal 2009.
2. Äldrenämnden överlämnar stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande S, V och MP:

”Redovisningen av domar som går staden emot är en viktig kompletterande information till äldrenämnden utöver den lagstyrda rapporteringen av ej verkställda beslut. När över 30 % av alla domar går staden emot talar det för att staden tillämpar en alltför restriktiv biståndsbedömning. Särskilt verkar det gälla beslut om vård- och omsorgsboende, där domarna tillmötesgår den äldres överklagande i över 40 % av fallen och beslut om servicehus där domarna tillmötesgår den äldres överklagande i 30 % av fallen. Om resultaten står sig i kommande redovisningar måste orsakerna utredas.”

§ 11 Protokoll från äldrenämndens handikappråd 4/2009-05-05

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 12 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd 4/2009-05-05

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 13 Anmälan av postlista per den 27 april 2009

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 14 Förvaltningschefens information

- Samordnaren för kostfrågor, Birgitta Persson, informerade om kostprojektet och delade ut Råd och rekommendationer för Stockholms stads äldreomsorg - ”Maten för äldre”.
- Direktören Gunnel Rohlin delade ut Äldrecentrums rapport nr. 2008:5 ”Hässelgårdens äldrecentral”.
- Direktören Gunnel Rohlin delade ut en skriftlig information om IT-utvecklingen inom äldreomsorgen och meddelade att p.g.a. projektledarens sjukdom kommer den planerade presentationen av IT-projektet ske vid senare tillfälle.
- Förberedande insatser i samband med risker för den nya influensaepidemin vidtas, bl.a. i samarbete med personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret (PAS). Äldreförvaltningen kommer att aktualisera frågan om basala hygienrutiner med medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS:arna).
- Brottsförebyggande arbete pågår i samverkan med bl.a. representanter från KPR, polisen och stadsdelsförvaltningarna under ledning av utredaren Lars Strand. Frågor runt brott mot äldre togs också på branschorganisationsmöten. Förvaltningen återkommer till äldrenämnden med mer information om detta vid senare tillfälle.

§ 15 Övriga frågor

- Inga övriga frågor anmäldes.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Nämndsekreterare